

Socialstyrelsen

Bilag 1

Vejledning til kommunernes
behandling af central udmelding
for tegnsprogsindsatser til børn
og unge med et varigt høretab

September 2022

Viden til gavn

Indhold

Kommunernes behandling af den centrale udmelding.....	2
Temaer i afrapporteringen.....	2
Grundlag for Socialstyrelsens vurdering af de indrapporterede løsninger.....	3
Aktiviteter i forbindelse med udsendelsen af den centrale udmelding	4

Kommunernes behandling af den centrale udmelding

Den centrale udmelding er udsendt den 29. september 2022, og afrapporteringen bedes foretaget inden den 31. marts 2023 ved indsendelse til Socialstyrelsen.

På baggrund af afrapporteringen skal Socialstyrelsen kunne vurdere, om der på regionalt og nationalt plan er en tilstrækkelig koordinering om at anvende og dermed opretholde højt specialiserede tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab.

Afrapporteringen skal derfor ske i overensstemmelse med Socialstyrelsens beskrivelse af målgruppen og af de højt specialiserede indsatser og tilbud til målgruppen i den centrale udmelding. Socialstyrelsen har udarbejdet spørgsmål, som rammeaftalesekretariatene bedes besvare i afrapporteringen. Spørgsmålene skal sikre en ensartet afrapportering på tværs af regioner og sikre grundlaget for et landsdækkende overblik.

I det følgende præsenteres de parametre, som ligger til grund for Socialstyrelsens vurdering af de indrapporterede løsninger, og som derfor også er styrende for dokumentationsbehovet under hvert af de to temaer og de spørgsmål, som er oplistet under hvert tema.

Temaer i afrapporteringen

Afrapporteringen skal besvare en række spørgsmål inden for følgende to temaer:

1. Koordination og samarbejde

Socialstyrelsen skal kunne vurdere, om der er den fornødne koordination og samarbejde mellem kommunerne inden for og på tværs af regionerne om tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab.

Afsnittet skal afdække, hvilke typer samarbejde der findes omkring målgruppen. Det kan fx være formaliserede samarbejdsaftaler med andre kommuner, med tilbud eller med andre relevante aktører.

En samarbejdsaftale kan fx handle om:

- Hvordan kommuner og regioner udnytter og sikrer adgang til det aktuelle udbud af højt specialiserede tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab fra alle landets kommuner
- Fælles finansiering af højt specialiserede tilbud med henblik på at opretholde og udvikle specialisering

For at kunne vurdere dette er der behov for dokumentation af samarbejdet, herunder kopi af de nedskrevne samarbejdsaftaler.

2. Fremadrettet tilrettelæggelse af indsatsen

Socialstyrelsen skal kunne vurdere, om kommunerne kan løse de udfordringer, som styrelsen har beskrevet i den centrale udmelding og i foranalysen til den centrale udmelding.

Afsnittet skal afdække, hvordan kommunerne fremadrettet vil tilrettelægge tegnsprogsindsatser til målgruppen med henblik på at løse de beskrevne udfordringer. Kommunerne har her desuden mulighed for at beskrive eventuelle yderligere udfordringer i forhold til målgruppen.

For at kunne vurdere dette er der behov for dokumentation af kommunernes tilrettelæggelse af indsatsen til målgruppen, herunder beskrivelser af de tiltag, der iværksættes som løsning på udfordringerne. Herudover er der behov for en beskrivelse af de eventuelle udfordringer som kommunerne i regionen oplever ift. målgruppen, som ikke er beskrevet i den centrale udmelding, samt deres bud på løsningstiltag til at imødekomme disse udfordringer.

Grundlag for Socialstyrelsens vurdering af de indrapporterede løsninger

Socialstyrelsen udsender den centrale udmelding og vurderer de indrapporterede løsningsforslag med udgangspunkt i servicelovens § 13 b og c samt i bemærkningerne til lovgivningen vedr. den nationale koordinationsstruktur¹.

Heraf fremgår det, at Socialstyrelsen skal vurdere, hvorvidt de indrapporterede løsningsforslag er fagligt tilstrækkelige. Såfremt dette ikke er tilfældet, og den efterfølgende dialog med kommunalbestyrelserne ikke i sig selv sikrer en tilstrækkelig løsning, har Socialstyrelsen mulighed for at tilbagevise de indrapporterede løsningsforslag til en fornyet behandling hos kommunerne.

Hvis den fornyede behandling heller ikke fører til fagligt tilstrækkelige løsninger, kan Socialstyrelsen undtagelsesvist meddele et driftspålæg, hvor en kommune eller region fx pålægges et driftsansvar for at opretholde eller etablere et tilbud eller sikre tilstedeværelsen af særlige indsatser. Tilbudsstrukturen på området fastlægges dermed af Socialstyrelsen.

Socialstyrelsens vurdering af, om de indrapporterede løsninger er fagligt tilstrækkelige, vil bero på, hvorvidt der er en tilstrækkelig koordinering og samarbejde samt fremadrettet tilrettelæggelse af tegnsprogsindsatser til målgruppen. Herunder også, hvorvidt de højt specialiserede indsatser til målgruppen understøttes gennem et tilstrækkeligt borgerflow til at opretholde deres høje specialisering på landsplan, jf. princippet om at "øvelse gør mester". (Se endvidere de oplistede bekymringer i den centrale udmelding i afsnit 1, side 4.)

Socialstyrelsens vurdering vil således bero på følgende forhold:

- at kommuner og regioner samarbejder om at anvende og finansiere de højt specialiserede tegnsprogsindsatser i et omfang, der gør det muligt for dem at opretholde deres specialisering
- at der fra alle kommuner er adgang til højt specialiseret tegnsprogsundervisning for de børn og unge med varigt høretab, der har behov for det, herunder også de børn og unge, der måtte ønske at modtage undervisningen i deres nærmiljø

Da det er en lille og heterogen målgruppe og tilbudsstrukturen bl.a. er bestående af tilbud, der er lands- eller landsdelsdækkende, vil det også være afgørende for Socialstyrelsens vurdering, at de indrapporterede løsningsforslag er koordineret på tværs af de fem regioner.

---

¹ Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forskellige andre love, 2013/1 LSF 165

Aktiviteter i forbindelse med udsendelsen af den centrale udmelding

29. september 2022	Den centrale udmelding udsendes.
Oktober 2022	Socialstyrelsen har dialogmøder med de administrative styregrupper i alle fem regioner.
November 2022- januar 2023	Socialstyrelsen afholder møder med relevante parter efter behov. Det gælder fx de administrative styregrupper og rammeaftalesekretariater med det formål at understøtte afrapporteringsprocessen bedst muligt.
September 2022- marts 2023	Rammeaftalesekretariaterne indhenter og bearbejder indrapporteringer fra regioner og kommuner.
Senest 31 marts 2023	Afrapportering på den centrale udmelding skal foreligge. Afrapporteringen på den centrale udmelding sendes til Socialstyrelsen umiddelbart efter, at den er fastlagt.
Løbende	Alt efter behov, har Socialstyrelsen en løbende dialog med relevante parter herunder bl.a. Børne- og Undervisningsministeriet, KL, Danske Regioner, administrative styregrupper, regioner og kommuner for at sikre en bilateral dialog og en tværgående og koordinerende planlægning. Det vil ligeledes blive drøftet på de kommende møder i Det Faglige Råd for National koordination.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk